

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
Тьюторинг і психологічний супровід в соціальних інституціях
підготовки Освітнього рівня Бакалавр
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійної програми Психологія
освітньо-професійної програми Психологія (на базі диплома
молодшого спеціаліста; диплома молодшого бакалавра)

(Силабус освітнього компонента для денної (очної) і заочної форм навчання)

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Тьюторинг і психологічний супровід в соціальних інституціях», підготовки Освітнього рівня - бакалавра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія, освітньо-професійною програмою Психологія (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня "молодший спеціаліст")

Розробник: Іванашко О.Є., канд. психол. наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(проф. Вірна Ж.П.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол №   1   від   29   серпня   2022   р.

Завідувач кафедри:

(проф. Гошовський Я.О.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента Навчальний план 2020 р.
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання __ 2 __
		Семестр __ 3-ий __
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 22 год. Лабораторні 22 год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ/ Професійно-орієнтоване завдання: €	Самостійна робота 48 год.	
	Консультації 8 год.	
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання	українська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента Навчальний план 2020 р.
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання __ 2 __
		Семестр __ 3-ий __
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 6 год. Лабораторні 4 год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ/ Професійно-орієнтоване завдання: €	Самостійна робота 96 год.	
	Консультації 8 год.	
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання	українська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента Навчальний план 2020 р.
Заочна форма навчання (на базі ОР Молодший спеціаліст)	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня "молодший спеціаліст") Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання <u>1</u>
ІНДЗ/ Професійно-орієнтоване завдання: €		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 6 год. Лабораторні 6 год.
		Індивідуальні _____ год.
Мова навчання	українська	Самостійна робота 118 год. Консультації 8 год. Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача (- ів)

III Іванашко Оксана Євгенівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація e-mail: Ivanashko.Oksana@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Консультації середа 13.30-14.30

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент «Тьюторинг і психологічний супровід в соціальних інституціях» є нормативним освітнім компонентом та складена відповідно до навчального плану підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми підготовки в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, за освітньо-професійною програмою Психологія, освітньо-професійною програмою Психологія (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня "молодший спеціаліст").

Розвиток сучасних практик тьюторського супроводу в системі освіти пов'язаний зі зміною соціокультурної освітньої парадигми, орієнтованої на повноцінне задоволення всіх запитів споживачів освітніх послуг. Це обумовлює необхідність впровадження інноваційних освітніх технологій, спрямованих на підтримку варіативності та індивідуалізації навчання, що саме собою визначає процеси впровадження технологій супроводу в освіту. Реалізація процесу навчання на основі індивідуальних освітніх

програм сприяє створенню відкритих освітніх систем, активізує процеси модернізації освіти, спрямовані на найбільш повне задоволення соціальних замовлень на навчання. Забезпечення доступності для учнів якісної освіти відповідно до їх освітніх запитів та створення індивідуальних освітніх траєкторій дозволяє в подальшому спроектувати майбутнє та зробити осмислений професійний вибір. Тому в освітньому просторі різних соціальних інституцій необхідно створити умови для індивідуальної освітньої та розвиткової діяльності кожного суб'єкта освіти (дошкільника, школяра, здобувач освіти) в процесі становлення його здатностей до самовизначення, самоорганізації, осмисленню освітніх і професійних перспектив. Це можливо зробити, якщо в освітньому просторі будь-якої соціальної інституції (сім'ї, закладу дошкільної освіти, школи, закладу вищої освіти) буде забезпечений тьюторський супровід на всіх ступенях навчально-виховного процесу.

Об'єктом вивчення є система професійної підготовки психолога-тьютора як організатора розвивального середовища та супроводу в соціальних інституціях осіб різних категорій.

Предметом даного освітнього компонента є технології формування тьюторських компетенцій в контексті професійної компетентності психолога з метою розвитку особистісного ресурсу для індивідуалізації програми розвитку особистості.

Даний освітній компонент акцентує увагу на проблематиці тьюторства як інноваційної освітньо-професійної технології, яка сьогодні актуалізується в світлі реформаторських змін, що відбуваються в системі вищої освіти України. В умовах технологізації цілісного освітнього процесу, зростання мотивації на розробку інноваційних способів передачі, засвоєння та застосування сучасних знань, вироблення необхідних в новому столітті компетенцій, трансформацій у сімейному супроводі дитини саме інституція тьюторства сприятиме активному впровадженню їх в практику соціальних інституцій. Пріоритетного характеру набуває особистісно-орієнтована форма взаємин учасників тьюторингу в різних соціальних інституціях, що передбачає трансформацію освіти України як інтенсивно розвивальної і духовно зорієнтованої.

Отримані знання та практичні навички сприятимуть формуванню у здобувачів освіти загальної компетентності з тьюторингу та практичних умінь щодо супроводу дітей різного віку та стану здоров'я у соціальних інституціях.

2. Пререквізити: Загальна психологія, Вікова психологія, Соціальна психологія, Психодіагностика та математичні методи в психології, Психологія пізнавальних процесів, Психологія мотивації та емоцій, Психологія особистості, Психологія сім'ї, Патопсихологія, Психотерапія, Психологічне консультування.

Постреквізити: Психологічна служба в освіті, Спеціальна психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу, Педагогічна практика, Консультативна практика. Корекційно-реабілітаційна практика.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента: надати майбутнім фахівцям-психологам знання про актуальність тьюторської діяльності в сучасному освітньому просторі, історію тьюторства, методи, прийоми та засоби тьюторської діяльності, особливості планування тьюторського супроводу та технології тьюторської взаємодії у різних соціальних інституціях.

Основні завдання освітнього компонента: ознайомити здобувачів освіти з організацією тьюторського супроводу в різних соціальних інституціях, та особливостями реалізації технології тьюторської діяльності. Формувати у здобувачів необхідні знання, вміння та розвинути професійну компетентність у сфері особливостей діяльності тьютора як представника нової категорії психологів, які працюють в системі сучасної вищої, середньої й дошкільної освіти та індивідуального супроводу осіб різних категорій у

соціальних інституціях; забезпечити становлення, вдосконалення та розвиток навичок тьюторської діяльності в умовах інклюзивного навчання та супроводу в сім'ї.

Практично набути вміння:

- розробити механізм індивідуального супроводу суб'єкта освіти з метою формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- проводити заходи по збору даних про пізнавальні інтереси і потреби учасників; розвитку особистісного ресурсу для індивідуалізації програми розвитку особистості;
- організувати процес супроводу суб'єкта освіти в сім'ї та за ступенями навчання (дошкілля, початкова школа, середня ланка, старша школа);
- розробити програму тьюторського супроводу суб'єкта освіти з метою розвитку особистісного ресурсу для індивідуалізації програми розвитку особистості.

4. Результати навчання (Компетентності).

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК6.Здатністьприйматиобґрунтованірішення</p> <p>ЗК8.Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК12.Здатність до адаптивної гнучкості як властивості приймати і пристосовуватись до зміни життєвих обставин, а також знаходити компроміс у вирішенні конфліктних ситуацій.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій</p> <p>СК6.Здатністьсамостійнопланувати,організуватитаздійснюватипсихологічнедослідження</p> <p>СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>СК9.Здатністьздійснюватипросвітницькутапсихопрофілактичнувідповіднодо запиту</p> <p>СК10.Умінняадаптуватисядо нових ситуаційтаздатністьдо професійної мобільності.</p> <p>СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>СК12.Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>СК14.Здатність до рефлексії власної діяльності з метою визначення її ефективності</p> <p>СК15.Здатність налагодити психологічний супровід навчання дітей з особливими потребами</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПР2.Розумітизакономірностітаособливостірозвиткуіфункціонуванняпсихічнихявищвконтексті професійних завдань</p> <p>ПР5.Обиратитазастосовувативаліднийінадійнийпсиходіагностичнийінструментарій(тести,опитувальники,проективніметодикитощо)психологічногодослідженнята технології психологічної допомоги</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання</p> <p>ПР10.Формулюватидумкулогічно,доступно,дискутувати,обстоювативласну позицію,модифікувативисловлюваннявідповіднодо культуральнихособливостей</p>

	<p>бливостей співрозмовника</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p>
--	---

5. Структура освітнього компонента.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теорія та методика тьюторського супроводу							
Тема 1. Історія тьюторства. Теоретичні основи тьюторського супроводу	11	2	2	2	5		РМГ, СР 3
Тема 2. Класифікація форм і методів тьюторського супроводу	12	2	2	2	5	1	ОП, ДС, СР 3
Тема 3. Технологія тьюторського супроводу	12	2	2	2	5	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 4. Проектування освітніх програм в умовах тьюторського супроводу	12	2	2	2	5	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 5. Тьюторство у відкритому освітньому просторі. Психологічні характеристики тьюторантів. Тьюторіали (супровід груп за спільними інтересами). Тьютори-подійники (організація події і занурення в неї тьюторантів).	13	2	2	2	6	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Разом за модулем 1	60	10	10	10	25	4	15
Змістовий модуль 2. Організація тьюторського супроводу							
Тема 6. Тьюторство в освітніх соціальних інституціях (здо, ззсо, зспо, зво).	16	2	4	4	5	1	ОП, РЗ/К, РМГ, Р, СР 3
Тема 7. Тьюторський супровід в умовах інклюзії	12	2	2	2	5	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3

Тема 8. Тьюторство в сім'ї	12	2	2	2	5	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 9. Тьюторство, як супровід осіб літнього віку.	12	2	2	2	5	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 10. Психологічні основи тьюторства. Професійна компетентність тьютора.	8	2	2	2	2		ОП, ДС, Р, СР 3
Разом за модулем 2	60	10	12	12	23	4	15
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота (2)							60
ІНДЗ // Професійно-орієнтоване завдання							10
Всього годин/Балів	120	20	22	22	48	8	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теорія та методика тьюторського супроводу							
Тема 1. Історія тьюторства. Теоретичні основи тьюторського супроводу	11		1		10		РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 2. Класифікація форм і методів тьюторського супроводу	12	1			10	1	ОП, ДС, СР 3
Тема 3. Технологія тьюторського супроводу	12	1			10	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 4. Проектування освітніх програм в умовах тьюторського супроводу	12		1	1	9	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 5. Тьюторство у відкритому освітньому просторі. Психологічні характеристики тьюторантів. Тьюторіали (супровід груп за спільними інтересами). Тьютори-подійники (організація події і занурення в неї тьюторантів).	13	1	1	1	9	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Разом за модулем 1	60	3	3	2	48	4	15
Змістовий модуль 2. Організація тьюторського супроводу							
Тема 6. Тьюторство в освітніх соціальних інституціях (здо, ззсо, зспо, зво).	13	1	1		10	1	ОП, РЗ/К, РМГ, Р, СР 3
Тема 7. Тьюторський супровід в умовах інклюзії	13	1		1	10	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3

Тема 8. Тьюторство в сім'ї	13	1		1	10	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 9. Тьюторство, як супровід осіб літнього віку.	11		1		9	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 10. Психологічні основи тьюторства. Професійна компетентність тьютора.	10		1		9		ОП, ДС, Р, СР 3
Разом за модулем 2	60	3	3	2	48	4	15
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота (2)							60
ІНДЗ //							10
Професійно-орієнтоване завдання							
Всього годин/Балів							120
	6	6	4	96	8	100	

Заочна форма навчання (на базі ОР Молодший спеціаліст)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теорія та методика тьюторського супроводу							
Тема 1. Історія тьюторства. Теоретичні основи тьюторського супроводу	13	1	1		11		РЗ/К, РМГ, СР 5
Тема 2. Класифікація форм і методів тьюторського супроводу	15	1	1		12	1	ОП, ДС, СР 5
Тема 3. Технологія тьюторського супроводу	15	1	1		12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 5
Тема 4. Проектування освітніх програм в умовах тьюторського супроводу	15	1	1		12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 5
Тема 5. Тьюторство у відкритому освітньому просторі. Психологічні характеристики тьюторантів. Тьюторіали (супровід груп за спільними інтересами). Тьютори-подійники (організація події і занурення в неї тьюторантів).	17	2		2	12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 5
Разом за модулем 1	75	6	4	2	59	4	25
Змістовий модуль 2. Організація тьюторського супроводу							
Тема 6. Тьюторство в освітніх соціальних інституціях (здо, ззо, зспо, зво).	17	2	2		12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, Р, СР 5
Тема 7. Тьюторський супровід в умовах інклюзії	15	1		1	12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР

							5
Тема 8. Тьюторство в сім'ї	15	1		1	12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 5
Тема 9. Тьюторство, як супровід осіб літнього віку.	15	1		1	12	1	ОП, РЗ/К, РМГ, СР 3
Тема 10. Психологічні основи тьюторства. Професійна компетентність тьютора.	13	1		1	11		ОП, ДС, Р, СР 5
Разом за модулем 2	75	6	2	4	59	4	25
Види підсумкових робіт							Бал
Завдання самостійної роботи							10
ІНДЗ //							40
Професійно-орієнтоване завдання							
Всього годин/Балів	150	12	6	6	118	8	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для практичних та лабораторних занять.

Тема 1. Історія тьюторства. Теоретичні основи тьюторського супроводу

1. Першоджерела тьюторства.
2. Огляд зарубіжного досвіду формування тьюторської компетентності. Тьюторство в університетах Англії.
3. Аналіз досвіду тьюторства та підготовки тьюторів у Франції
4. Аналіз тьюторських практик та досвіду підготовки тьюторів у Німеччині
5. Ключові моменти державної політики США щодо тьюторства як індустрії додаткових освітніх послуг
6. Організація підготовки тьюторів у Сполучених Штатах Америки
7. Тьюторські практики індивідуалізації: досвід українських та польських шкіл
8. Зміст та форми тьюторської діяльності у середньовічних університетах.
9. Цілі та завдання тьюторського супроводу. Предмет та об'єкт тьюторського супроводу.
10. Функції тьюторського супроводу в освітній установі. Принципи тьюторського супроводу.
11. Позиція тьютора у процесі навчання.
12. Основні підходи до тьюторського супроводу.
13. Тьюторський супровід формування готовності до самоосвіти.
14. Тьюторський супровід вибору профілю навчання.

Реферативні доповіді

1. Охарактеризуйте освітнє середовище, що породило в Середні віки феномен тьюторства.
2. Чому в історії вітчизняної освіти практика тьюторства не представлена так широко як за кордоном?
3. За участю яких наук відбувається сьогодні міжпредметне дослідження феномену тьюторства?
4. Назвіть основні поняття, в основі яких сьогодні відбувається осмислення тьюторського супроводу

Практичні завдання

1. Вправа: Розподіліться на підгрупи. Підготуйте матеріальні ресурси (олівці, вирізки з імпонуючими картинками, власні фото, природні матеріали тощо). Складіть проєкт на тему «Розвиток навичок тьютерства у психолога».

Тема 2. Класифікація форм і методів тьюторського супроводу

1. Форми та методи тьюторського супроводу.
2. Тьюторські години; круглі столи; тьюторська рада;
3. Супровід процесу оволодіння учнями різнорівневих освітніх програм;
4. Екрани фіксації траєкторії індивідуального руху здобувача освіти у предметі;
5. Організація студій, майстерень з предметів, курсів на вибір;
6. Організація ліній освітніх подій у старшій школі;
7. Рефлексії учнів про нові форми роботи, аналіз їх тьютором.

Реферативні доповіді

1. Форми організації контролю та самоконтролю в процесі навчання.
2. Case-study, як метод проблемно-пошукового аналізу.
3. Методи організації групових проблемних дискусій у освітньому процесі.
4. Методи роботи із джерелами інформації.
5. Освітній проєкт як форма тьюторського супроводу.
6. Діагностика пізнавальних інтересів та потреб учнів.

Практичні завдання

1. Розробіть екрани фіксації траєкторії індивідуального руху здобувача освіти у предметі, за вибором.
2. Розробіть проєкт організації студій, майстерень з предметів, курсів на вибір;
1. Розробіть програму діагностики пізнавальних інтересів та потреб учнів (різновікових груп, оберіть самостійно в групі так, щоб вікова група не повторювалася).

Тема 3. Технологія тьюторського супроводу

1. Структурна модель тьюторського супроводу.
2. Етапи тьюторського супроводу.
3. Технологія включення учнів до процесу соціокультурної практики.
4. Технологія тьюторського супроводу процесу побудови та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Реферативні доповіді

1. Розробка та реалізація проєктної карти.
2. Допомога учню у створенні та презентації портфоліо.

Практичні завдання

3. Розробка та реалізація проєктної карти.
4. Допомога учню у створенні та презентації портфоліо.
5. Організація особистісно та соціально значущої конструктивної взаємодії з учнями.
6. Проведення презентації – ярмарки індивідуальних освітніх програм та професійних проєктів;
7. Технологія тьюторського супроводу освітніх подорожей.

Тема 4. Проєктування освітніх програм в умовах тьюторського супроводу

1. Структура та зміст програми тьюторського супроводу освітньої програми.
2. Практикум із розробки програми тьюторського супроводу освітньої програми.
3. Розробка індивідуальних освітніх програм.
4. Тьюторський супровід реалізації індивідуальних освітніх програм.
5. Розробка та впровадження системи елективних курсів у навчальний процес освітньої установи.

Реферативні доповіді

1. Різновиди освітніх програм.

2. Технології впровадження системи елективних курсів у навчальний процес освітньої установи.

Практикум із розробки елективних курсів.

1. Розробіть тематику елективних курсів, які Ви зможете трактувати як особистісний ресурс для здобуття фахової освіти. Встановіть взаємозв'язки між курсами, які Ви вже вивчили та тими, що сформуливали.

Тема 5. Тьюторство у відкритому освітньому просторі. Психологічні характеристики тьюторантів. Тьюторіали (супровід груп за спільними інтересами). Тьютори-подійники (організація події і занурення в неї тьюторантів)

1. Відкрита освіта: основні поняття і характеристики.
2. Принципи відкритої освіти.
3. Роль тьюторства в умовах відкритої освіти.
4. Ціннісні й технологічні основи проєктування освітнього процесу в умовах відкритої освіти.
5. Інформаційно-освітнє середовище відкритої освіти.
6. Тьюторство в дистанційній освіті.

Реферативні доповіді

1. Тьюторіали (супровід груп за спільними інтересами).
2. Тьютори-подійники (організація події і занурення в неї тьюторантів)

Практичні завдання

1. Розробіть власну навігаційну ресурсну карту на період навчання у бакалавраті (до 4 курсу включно), на основі ресурсу – Модульність (Модульність — можливість формування індивідуального навчального плану, що відповідає особистим потребам, з набору незалежних навчальних курсів) .виходячи з положення: Основу освітнього процесу у відкритій освіті складає цілеспрямована, контрольована, інтенсивна самостійна робота здобувачів освіти, які можуть вчитися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи при собі комплект спеціальних засобів навчання і погоджену можливість контакту з викладачем, а також контактів між собою.

Тема 6. Тьюторство в освітніх соціальних інституціях (здо, зсо, зспо, зво). Тьюторство в додатковій освіті.

1. Психолого-педагогічні особливості віку. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в закладі дошкільної освіти. Форми та методи тьюторського супроводу в здо.
2. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в початковій школі. Форми та методи тьюторського супроводу у початковій школі.
3. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в середній школі. Форми та методи тьюторського супроводу в середній школі.
4. Психолого-педагогічні особливості віку. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в середній школі. Форми та методи тьюторського супроводу в середній школі. Організація роботи з образом майбутнього старшокласника.
5. Принципи та технології тьюторського супроводу здобувачів освіти в закладах середньої професійної освіти. Загальні засади формування тьюторської системи у середньому спеціальному навчальному закладі.
6. Тьюторська діяльність: сутнісні основи, практика, перспективи у зво.

Реферативні доповіді

1. Тьюторство в додатковій освіті.
2. Тьюторство в неформальній та інформальній освіті. Психолого-педагогічні особливості віку.

3. Тьюторство в неформальній та інформальній освіті. Сутність, цілі, завдання.
4. Тьюторство в неформальній та інформальній освіті. Форми, способи.

Практичні завдання

1. Вправа: Динаміка особистісно-ресурсної карти (Наприклад: намалюй 5 місць улюблених в... (школі, з друзями, в сім'ї, в квартирі тощо). Складіть пари та проаналізуйте маршрути партнерів.
2. Підготовка майбутніх вихователів до тьюторської діяльності як педагогічна проблема закладу вищої освіти
3. Організація роботи з образом майбутнього школяра.
4. Організація роботи з образом майбутнього старшокласника.
5. Організація роботи з образом в умовах додаткової освіти.
6. Особливості уявлень здобувач освіти про кураторство та тьюторство в закладах вищої освіти.

Тема 7. Тьюторський супровід в умовах інклюзії

1. Система підготовки спеціалістів з тьюторськими компетенціями з реалізації супроводу в інклюзивній освіті.
2. Завдання тьютора в інклюзивному класі.
3. Супровід тьютором освітньої діяльності здобувача освіти в умовах інклюзії.
4. Супровід тьютором групи учнів – тьюториали в умовах інклюзії.
5. Принципи тьюторського підходу. Ресурсна схема тьюторської дії в умовах інклюзії.
6. Особливості сприйняття у дітей з ООП і прийоми, що використовуються в їх навчанні.
7. Правові аспекти тьюторського супроводу в умовах інклюзії.

Реферативні доповіді

1. Розвиток компетентностей тьютора у асистентів вчителів в умовах інклюзії. Розвиток компетентностей тьютора у репетиторів в умовах інклюзії.
2. Розвиток компетентностей тьютора у класоводів та класних керівників в умовах інклюзії. Розвиток компетентностей тьютора у вчителів-предметників в умовах інклюзії.
3. Введення дитини з порушеннями слуху в колектив. Особливості сприйняття інформації дитиною з порушенням слуху. Поради по супроводу для тьютора.
4. Організація роботи в класі. Види допомоги і підказки дитині з порушенням зору.
5. Завдання тьютора в роботі з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку . Рекомендації психолога для тьютора в період криз.
6. Готовність і адаптація дітей з інвалідністю навчання у школі . Стратегії допомоги тьютора в навчанні дитини з інвалідністю.

Практичні завдання

1. Складіть пари – з якими людьми (спеціалістами) включена у взаємини дитина тз особливими освітніми потребами в інклюзивному класі. Наприклад: дитина – вчитель; і д.д.
2. Наведіть приклади адаптації середовища під особливі освітні потреби конкретної дитини з РАС, чи іншими проблемами в розвитку.

Тема 8. Тьюторство в сім'ї

1. Поняття сімейного тьюторства. Порівняння з поняттями – гувернерство, коуч та ін.
2. Основні моделі сімейного тьюторства.
3. Організаційні аспекти проектування діяльності закладу освіти з сімейного тьюторства.
4. Функції спеціалістів – реалізаторів сімейного тьюторства в ЗО.

5. Структура управління організацією сімейного тьюторства. Переваги сімейного тьюторства.
6. Тьюторство в сім'ї де виховується дитина з особливими потребами.

Реферативні доповіді

1. Правила спілкування з дітьми з вадами зору . Правила супроводу . Допоміжні, адаптивні інструменти для успішної соціалізації.
2. Позакласна активність і правила її організації. Лайфхак для тьютора дитини з порушенням зору.
3. Проблеми сім'ї, в якій виховується дитина з аутизмом. Етика роботи і спілкування з батьками.
4. Як навчити дитину вчитися, з точки зору тьютора. Зміна в розкладі в та режимі. Основні, науково обґрунтовані підходи до корекції РАС.

Практичні завдання

1. Застосовуючи опитувальні техніки розробіть разом з тьюторантом атлас ресурсних карт для дитини (освітня, комунікативна, сімейна) та для батьків дитини.
2. Вправа: Динаміка особистісно-ресурсної карти (Наприклад: намалюй 5 місць улюблених в... (сім'ї, спільному відпочинку, квартирі тощо). Складіть пари та проаналізуйте маршрути партнерів.
3. Структурування простору для дитини з аутизмом, вадами слуху, зору, порушеннями опорно-рухового апарату.

Тема 9. Тьюторство, як супровід осіб літнього віку.

1. Тьюторський супровід осіб літнього віку через призму поняття рестартингу.
2. Взаємодія тьютора з тьюторантами літнього віку.
3. Формування ресурсної карти особи літнього віку як рестартинг.
4. Відслідковування динаміки рестартингової ресурсної карти.
5. Тьюторські компетентності у психологів з супроводу осіб літнього віку. Гендерні особливості.

Реферативні доповіді.

1. Вікова періодизація. Психологічні особливості людей літнього віку.
2. Форми ресоціалізації в період професійної незайнятості.
3. Університети третього віку. Їх роль та функції у рестартингу.

Практичні завдання

1. Застосовуючи опитувальні техніки та освітнього портфолію розробіть разом з тьюторантом маршрутну ресурсну карту для особи літнього віку.
2. Розробка ресурсної карти для слухача УТВ Волинський Акме-Університет.

Тема10. Психологічні основи тьюторства. Професійна компетентність тьютора.

1. Інституціоналізації професії тьютора в українському освітньому просторі
2. Структура професійної компетентності тьютора.
3. Психолого-педагогічна компетентність тьютора.
4. Інформаційна компетентність тьютора.
5. Проектна компетентність тьютора.
6. Навички дистанційної взаємодії у професійній діяльності тьютора.

Реферативні доповіді.

1. Тьюторська компетентність як складова професійної компетентності майбутнього викладача закладів вищої освіти
2. Професійна компетентність викладача/куратора-тьютора.
3. Тьютор: якісно нове особистісно-професійне призначення викладача-консультанта у вищому навчальному закладі.
4. Тьюторство як складова формування андрагогічної компетентності викладача післядипломної педагогічної освіти.

5. Міждисциплінарний контекст формування тьюторської компетентності у професійній підготовці

Практичні завдання

1. Складіть свій власний Індивідуальний навчальний план, ресурсну карту, та портфоліо для реалізації тьюторських вмінь.
2. Складіть Карту майбутніх професійних досягнень.

7. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Охарактеризуйте освітнє середовище, що породило в Середні віки феномен тьюторства.
2. Чому в історії вітчизняної освіти практика тьюторства не представлена так широко як за кордоном?
3. За участю яких наук відбувається сьогодні міжпредметне дослідження феномену тьюторства?
4. Назвіть основні поняття, в основі яких сьогодні відбувається осмислення тьюторського супроводу
5. Чим відрізняються один від одного презентаційне портфоліо, тематичне портфоліо та портфоліо досягнень тьюторанта? На якому етапі тьюторського супроводу використовується кожен із типів портфоліо?
6. Перерахуйте етапи тьюторського супроводу. У чому основна мета роботи тьютора кожному з них?
7. Які напрями розширення освітнього простору передбачає тьюторський супровід?
8. Назвіть основні характеристики відкритих освітніх технологій, що використовуються тьютором у своїй роботі.
9. Яка специфіка кожної із форм тьюторського супроводу.
10. Створіть глосарій на тему лекції «Тьютор у додатковій освіті» (від 5 до 11 понять).
11. Заповніть зведену таблицю. У центрі – колонка – лінії порівняння, у ній перераховані ті категорії, якими належить порівняти діяльність тьютора у початковій, основній, старшій школі й у додаткову освіту. Доповніть лінії порівняння, якщо вважаєте за необхідне.
12. Наведіть приклади навчально-методичних посібників, програм, монографій, художніх видань тощо, звернених до проблематики додаткової освіти, які, на вашу думку, повинні входити до складу настільних книг тьютора (у додатковій освіті).
13. Які проблеми/питання додаткової освіти, які потребують тьюторської уваги, виявилися не порушені в лекції?
14. Побудова кар'єри тьютора.
15. Розширення репертуару освоєння ролей.
16. Спеціалізація діяльності.
17. Підвищення рівнів якості майстерності.
18. Освоєння сфер діяльності у освітньому просторі.
19. Форми та методи розвитку професійної компетентності тьютора.
20. Хто потребує тьюторської підтримки?
21. Напрями тьюторського супроводу у сучасній школі.
22. Як здійснюється тьюторська підтримка? Технології та моделі тьюторського супроводу.
23. Як використовувати ресурси відкритої освіти у вибудовуванні індивідуальних освітніх маршрутів учнів?
24. Які особливості роботи тьютора з обдарованими дітьми?
25. Які механізми стимулювання роботи тьютора?

Завдання для ІНДЗ /Професійно-орієнтованого завдання

Індивідуальні завдання виконуються самостійно із забезпеченням необхідних консультацій окремих питань викладачем.

Індивідуальна робота передбачає: Створення проекту, Вимоги до проекту: наявність матеріалів з обраної теми (в т.ч. ел. верс.):

Професійно-орієнтоване завдання (критерій оцінювання “відмінно”) – максимально 10 (дфн, зфн, зфн мс) балів

1. Створити індивідуальний Атлас карт, який включає особистісне ресурсне картування як здобувача освіти. При цьому використати послідовно карту утворення освітнього середовища, освітню навігацію та масштабування. Карту відкритого освітнього простору. Ментальну карту. Карту майбутніх професійних досягнень.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення дисципліни передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та практичних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувач освіти не повинні спізнюватися на заняття.

Перед початком заняття здобувач освіти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувач освіти повинні здійснювати попередню підготовку до лекційних та практичних занять згідно з переліком рекомендованих джерел.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5_%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

В процесі вивчення курсу застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (100-бальна) шкала та 6- бальна шкала (від 0 до 5 балів, де кожен бал визначає рівень готовності до навчального заняття : 0 – здобувач освіти абсолютно не готовий до заняття, 5 – абсолютно готовий до заняття). Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Оцінювання поточної успішності здобувачів освіти. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента, де форма контролю екзамен, становить 40 балів, де максимально 30 балів – **поточний контроль** і 10 балів – за виконання ІНДЗ /**Професійно-орієнтованого завдання**.

Після завершення навчального модуля (визначеної кількості практичних та лабораторних занять) проводиться підрахунок отриманих балів:

$$\text{Кількість балів за модуль (в межах 30)} = \frac{\text{сума отриманих поточних оцінок (від 0 до 5)}}{\text{кількість отриманих оцінок (в т.ч. - 0)}}$$

Переведення оцінок в бали проводиться згідно шкали конвертування.

“0” – 0	“2,1-2,2” – 6	“3,1” – 11	“3,6” – 16	“4,1” – 21	“4,6” – 26
“1” – 1	“2,3-2,5” – 7	“3,2” – 12	“3,7” – 17	“4,2” – 22	“4,7” – 27
“1,1-1,2” – 2	“2,6-2,7” – 8	“3,3” – 13	“3,8” – 18	“4,3” – 23	“4,8” – 28
“1,3-1,5” – 3	“2,8-2,9” – 9	“3,4” – 14	“3,9” – 19	“4,4” – 24	“4,9” – 29
“1,6-1,7” – 4	“3” – 10	“3,5” – 15	“4” – 20	“4,5” – 25	“5” – 30
“1,8-2” – 5					

Максимальна оцінка за індивідуальну роботу (*Професійно-орієнтоване завдання*) – 10 балів – ставиться за вчасне, якісне, добросовісне виконання, чіткість аргументації. При цьому здобувач освіти достатньо якісно повинен володіти своєю мовою, дикцією, контролювати і активізувати діяльність відповідної аудиторії.

Максимальна кількість балів ставиться за якість виконання індивідуальних та самостійних завдань теоретичного і практичного змісту та вміння їх представити.

Модульний контроль. Модульний контроль є формою підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту, колоквиуму тощо) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно за окремим графіком. Форма проведення, кількість модульних контрольних робіт зазначаються в силабусі (програмі) освітнього компонента.

Підсумкова модульна оцінка з тих освітніх компонентів, де передбачено екзамен як форму контролю, визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом програмою) освітнього компонента.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом (програмою) освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

За результатами виконання завдань МКР загальна кількість балів не може перевищувати 60 балів.

Критерії оцінювання знань здобувач освіти на практичних (семінарських) заняттях, ІНДЗ та модульного контролю

Бали			Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувач освіти
Практ. зан.	ІНДЗ	Мод. контр.	
5	10	30	Здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, здатний аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками, ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін та демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;
4	8-9	25-29	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;
3	5-7	15-24	Здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в

			рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;
2	2-4	6-14	Здобувач демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1	1	1-5	Здобувач може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
0	0	0	Здобувач відсутній на практичному занятті. Здобувач присутній, але абсолютно не підготовлений до заняття. Здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінювання поточної успішності здобувачів освіти на базі ОР Молодший спеціаліст. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента, де форма контролю залік, становить 100 балів, з них : максимально 60 балів – **поточний контроль** і 10 балів – за виконання завдань самостійної роботи та 30 балів за виконання ІНДЗ /**Професійно-орієнтованого завдання** та якість його демонстрації на лабораторних заняттях.

Після завершення навчального модуля (визначеної кількості практичних та лабораторних занять) проводиться підрахунок отриманих балів – всі бали додаються, де максимально в сумі здобувач освіти може отримати 100 балів за вивчення освітнього компонента.

При цьому здобувач освіти достатньо якісно повинен володіти своєю мовою, дикцією, контролювати і активізувати діяльність відповідної аудиторії.

Максимальна кількість балів ставиться за якість виконання індивідуальних та самостійних завдань теоретичного і практичного змісту та вміння їх представити.

Модульний контроль не здійснюється.

Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силябусом (програмою) освітнього компонента.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Неформальна освіта. Здобувач освіти може отримати додаткові бали, або ж претендувати на зарахування максимальної кількості балів за одне практичне заняття при наявності *сертифікату* за пройдене навчання додаткової практичної підготовки (підвищення компетентності) з психології, де зміст сертифікату (проблематика навчального курсу) відповідає змісту дисципліни «Психологічна служба в освіті», вказує на здобуті практичні вміння з технологій супроводу дітей в закладах освіти. А також за участь в науково-практичній конференції чи семінарі (круглому столі) при наявності програми участі, в якій зазначена форма участі здобувач освіти: тема заявленої доповіді,

або особиста включеність у практичні форми роботи. У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил, дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

Політика щодо дедайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач повністю відпрацьовує тему заняття, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання практичних робіт здобувач освіти не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Якщо здобувач освіти хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

Терміни проведення іспиту, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання іспиту, здобувач освіти може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за екзамен.

V. Підсумковий контроль

Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. **Іспит не є обов'язковим**, якщо здобувач освіти набрав протягом семестру за усі види роботи не менше 75 балів, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни).

Якщо поточний бал 74 і менше – здобувач освіти складає іспит (згідно положення про навчальний процес ЗВО). Також, іспит складається в тому випадку, якщо здобувач

освіти бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт анулюються.

На іспит виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт анулюються.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань, як правило, за шкалою від 0 до 60

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) здобувач освіти.

Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента (дисципліни): один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Заочна форма навчання (на базі ОР Молодший спеціаліст)

Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного компонента (дисципліни) на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять (тощо), самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт тощо. Із тих ОК, де передбачено залік, модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі не отримання заліку, студент може перездати його двічі.

V. Перелік питань до іспиту

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспиту повинні бути визначені у силабусі.

1. Огляд зарубіжного досвіду формування тьюторської компетентності.
2. Тьюторські практики індивідуалізації: досвід українських та польських шкіл
3. Огляд зарубіжного досвіду формування тьюторської компетентності. Тьюторство в університетах Англії.
4. Ключові моменти державної політики США щодо тьюторства як індустрії додаткових освітніх послуг
5. Цілі та завдання тьюторського супроводу. Предмет та об'єкт тьюторського супроводу.
6. Функції тьюторського супроводу в освітній установі. Принципи тьюторського супроводу.
7. Позиція тьютора у процесі навчання.

8. Основні підходи до тьюторського супроводу.
9. Тьюторський супровід формування готовності до самоосвіти.
10. Тьюторський супровід вибору профілю навчання.
11. Форми та методи тьюторського супроводу.
12. Тьюторські години; круглі столи; тьюторська рада;
13. Супровід процесу оволодіння учнями різнорівневих освітніх програм;
14. Екрани фіксації траєкторії індивідуального руху здобувача освіти у предметі;
15. Організація студій, майстерень з предметів, курсів на вибір;
16. Організація лінії освітніх подій у старшій школі;
17. Рефлексії учнів про нові форми роботи, аналіз їх тьютором.
18. Структурна модель тьюторського супроводу.
19. Етапи тьюторського супроводу.
20. Технологія включення учнів до процесу соціокультурної практики.
21. Технологія тьюторського супроводу процесу побудови та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.
22. Структура та зміст програми тьюторського супроводу освітньої програми.
23. Тьюторський супровід реалізації індивідуальних освітніх програм.
24. Розробка та впровадження системи елективних курсів у навчальний процес освітньої установи.
25. Відкрита освіта: основні поняття і характеристики.
26. Принципи відкритої освіти.
27. Роль тьюторства в умовах відкритої освіти.
28. Ціннісні й технологічні основи проектування освітнього процесу в умовах відкритої освіти.
29. Інформаційно-освітнє середовище відкритої освіти.
30. Тьюторство в дистанційній освіті.
31. Психолого-педагогічні особливості віку. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в закладі дошкільної освіти. Форми та методи тьюторського супроводу в здо.
32. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в початковій школі. Форми та методи тьюторського супроводу у початковій школі.
33. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в середній школі. Форми та методи тьюторського супроводу в середній школі.
34. Психолого-педагогічні особливості віку. Сутність, цілі та завдання тьюторського супроводу в середній школі. Форми та методи тьюторського супроводу в середній школі. Організація роботи з образом майбутнього старшокласника.
35. Принципи та технології тьюторського супроводу здобувач освіти в закладах середньої професійної освіти. Загальні засади формування тьюторської системи у середньому спеціальному навчальному закладі.
36. Тьюторська діяльність: сутнісні основи, практика, перспективи у зво.
37. Тьюторство в додатковій освіті. Психолого-педагогічні особливості віку. Сутність, цілі, завдання. Форми, способи.
38. Система підготовки спеціалістів з тьюторськими компетенціями з реалізації супроводу в інклюзивній освіті.
39. Завдання тьютора в інклюзивному класі.
40. Супровід тьютором освітньої діяльності здобувача освіти в умовах інклюзії.
41. Супровід тьютором групи учнів – тьюторіали в умовах інклюзії.
42. Принципи тьюторського підходу. Ресурсна схема тьюторської дії в умовах інклюзії.

43. Особливості сприйняття у дітей з ООП і прийоми, що використовуються в їх навчанні.
44. Правові аспекти тьюторського супроводу в умовах інклюзії.
45. Поняття сімейного тьюторства. Порівняння з поняттями –гувернантство, коуч, психолог сімейний та ін.
46. Основні моделі сімейного тьюторства.
47. Організаційні аспекти проектування діяльності закладу освіти з сімейного тьюторства.
48. Функції спеціалістів – реалізаторів сімейного тьюторства в ЗО.
49. Структура управління організацією сімейного тьюторства.
50. Переваги сімейного тьюторства.
51. Тьюторський супровід осіб літнього віку через призму поняття рестартингу.
52. Взаємодія тьютора з тьюторантами літнього віку.
53. Формування ресурсної карти особи літнього віку як рестартинг.
54. Відслідковування динаміки рестартингової ресурсної карти.
55. Інституціоналізації професії тьютора в українському освітньому просторі
56. Структура професійної компетентності тьютора.
57. Психолого-педагогічна компетентність тьютора.
58. Інформаційна компетентність тьютора.
59. Проектна компетентність тьютора.
60. Навички дистанційної взаємодії у професійній діяльності тьютора.

VI. Шкала оцінювання
Критерії семестрового оцінювання знань здобувачів освіти

<u>Оцінка в балах</u>	<u>Лінгвістична оцінка</u>	<u>Оцінка за шкалою ECTS</u>	
		<u>оцінка</u>	<u>Пояснення</u>
90 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„ Відмінне виконання ” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Дуже добре («зараховано»)	B	„ Вище середнього рівня ” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
75 – 81	Добре («зараховано»)	C	„ Загалом хороша робота ” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
67 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„ Непогано ” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 66	Достатньо («зараховано»)	E	„ Виконання відповідає мінімальним критеріям ” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
1–59	Незадовільно («не зараховано»)	Fx	„ Необхідне перескладання ” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік (на базі ОР Молодший спеціаліст)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси (літературні джерела, рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).

Основна література:

1. Акініна Н. Л. Тьюторство: зарубіжний досвід. *Історико-педагогічні студії: науковий часопис*. 2018. Вип. 11–12. С. 33–38.
2. Альохін М. М. Теорія та практика тьюторського супроводу соціального розвитку молодших школярів приватних закладів освіти [Електронний ресурс]. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. 2020. № 1. С. 8–17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduer_2020_1_2 (дата звернення: 06.05.2021).
3. Гнедкова О. О., Козьмін А. О. Особливості навчання тьютора дистанційного навчання (на базі системи дистанційного навчання «Херсонський Віртуальний Університет»). Збірник наукових праць. Випуск 1, 2018 214 - Інформаційні технології в освіті. 2008. № 2. С. 79–84.
4. Зарішняк І. М. Індивідуалізація процесу навчання у ЗВО за допомогою тьюторського заняття. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/30161/1/169>.

5. Іващенко М. В. Особливості реалізації технології тьюторської діяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-06/09imvttta.pdf> (дата звернення: 06.05.2021).
6. Коноваленко Ю. Тьютори, едвайсери, коучі, фасилітатори, ментори, наставники – хто є хто? [Електронний ресурс]. Освіта нова : веб-портал. – Режим доступу: <https://osvitanova.com.ua/posts/1697-tiutory-edvaisery-kouchi-fasylytatory-mentory-nastavnyky-khto-ie-khto> (дата повідомлення: 29.10.2018. – дата звернення: 13.04.2021).
7. Кос І. Ю. Тьютори, коучі і едвайсери – хто вони? [Електронний ресурс]. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах нової української школи : матеріали наук.-практ. конф., 15 трав. 2019 р. / Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. Житомир, 2019. Режим доступу: <https://conf.zippo.net.ua/?p=202> (дата звернення: 13.04.2021).
8. Кравченко І. М. Тьюторство як універсальна педагогічна технологія. *Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica*. Band 2. P. 106–108.
9. Кравченко І. М. Застосування тьюторства в умовах української вищої школи. *Наукові виклики : зб. матеріалів міждисциплін. наук.-практ. конф. до Всесвітнього Дня Науки (29 листопада, 2019 р., м. Київ)*. С. 96–99. URL: <http://futurolog.com.ua/publish/16/zbirnyk.pdf#page=96>
10. Лось О. Компетенції тьютора в системі дистанційної освіти. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”, 2015. (Вип.54). pp. 47 – 49.
11. Литвиненко Т. А. Індивідуалізація в освітньому процесі: шляхи тьюторської допомоги в приватних навчальних закладах [Електронний ресурс]. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. Запоріжжя, 2012. Вип. 50. С. 165–172. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2012_50_19 (дата звернення: 06.05.2021).
12. Луценко І. В. Організаційно-педагогічні умови діяльності асистента вчителя в інклюзивному навчальному закладі [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03. Київ, 2017. ежим доступу: http://ispukr.org.ua/articles/17/17062001_a.pdf
13. Муковіз О. П. Динаміка готовності викладачів до тьюторської діяльності у ВНЗ III–IV рівнів акредитації. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2015. Вип. 49. С. 220–233.
14. Осадча К. Сучасні моделі підготовки педагогів до здійснення тьюторської діяльності. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2018. Вип. 1. С. 207-214.
15. Осадча К. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів до тьюторської діяльності. Дисертація ... на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти Запоріжжя. 2020 http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/11532/1/dis_OsadchaKP_.pdf
16. Підготовка тьюторів з питань використання полімедійних технологій в освітній діяльності педагогічних працівників [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.airo.com.ua/vikoristannya-polimediynihtehnologiy-v-praktichniy-diyalnosti>.
17. Психологічний супровід інклюзивної освіти [Електронний ресурс] : [метод. рек.] / заг. ред. А. Г. Обухівська. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с. Режим доступу: <https://bit.ly/3se1oQC> (дата звернення: 05.05.2021).
18. Сучану А. К. Формування ціннісно-сміислової готовності до тьюторської діяльності у магістрів гуманітарних спеціальностей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Кіровоград, 2016.

19. Тараджук Д.О. Підготовка майбутніх вихователів до тьюторської діяльності як педагогічна проблема закладу вищої освіти. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 5 Педагогічні науки і перспективи. 2018. Вип. 62. С. 199-204. <file:///C:/Users/Oksana/Downloads/176301-Текст%20статті-389978-1-10-20190822.pdf>
20. Тихонович В. М. Основи діяльності тьютора у шкільному навчанні. Педагогічні науки: Збірник наукових праць. Частина третя. Суми :Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. С 158 – 167.
21. Тьюторінг: психологічний супровід в соціальних інституціях [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Електрон. текст. дані. Луцьк, 2021. 83 назви. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19469/1/Tutoring.pdf>
22. Чаюн Н. С. Тьюторська діяльність: сутнісні основи, практика, перспективи. Вчені записки Університету «КРОК». 2020. № 2(58). С. 8–19.
23. Яновська, С. Г., Туренко, Р. Л., & Базилевська, Л. О. (2020). Від кураторства до тьюторства: особливості уявлень здобувач освіти. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Психологія*, (67), 69-74. <https://doi.org/10.26565/2225-7756-2019-67-10>

Додаткова література:

1. Бойко А. М. Індивідуальні тьюторські завдання для самостійної роботи здобувач освіти II – V курсів (інтегрований курс теорії та історії педагогіки) : навчальний посібник. Київ : Полтава, 2010. 400 с.
2. Байер О. Психологічна допомога й супровід дитини у стані ПТСР. Практичний психолог : дитячий садок. 2018. № 10. С. 42–50.
3. Борохвіна Т. Г. Організація роботи та професійні обов'язки тьютора в умовах інклюзивної освіти [Електронний ресурс]. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Чернігів, 2018. Вип. 155. С. 93–98. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2018_155_23 (дата звернення: 05.05.2021).
4. Вірна Ж.П., Іванашко О.Є., Чижик К.О. Соціальне здоров'я, спрямованість та життєве самовизначення: вимір безпеки особистості. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві : зб. мат. VI Всеукр. наук.-практ. конф. / уклад. В.С. Бліхар. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 28-32. режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/22_10_2021.pdf
5. Гнатюк І. М. Роль та завдання тьютора у взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс]. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах нової української школи : матеріали наук.-практ. конф., 15 трав. 2019 р. / Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. Житомир, 2019. Режим доступу: <https://conf.zippo.net.ua/?p=85>
6. Іванашко О. Психологічні особливості міжособистісних взаємин суб'єктів інтегрованого навчання. Психогенеза особистості: вікові та педагогічні модифікації : монографія / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т психології, Каф. пед. та вікової психології ; [авт.: Я. О. Гошовський та ін.]. Луцьк, 2014. С. 110–130.
7. Іванашко О., Вірна Ж., Сіпко Л. Психологічні індикатори емоційної безпеки батьків дітей з особливими освітніми потребами. Психологічні перспективи. Вип. 39. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. С. 153-165.
8. Іванашко О. Є. Гошовська Д. Т. Психологічні умови успішного інклюзивного середовища для дітей з особливими освітніми потребами. Інноваційні освітні підходи до навчання дітей нового покоління : зб. наук.-метод. праць учасників фестивалю освітніх інновацій (15 червня 2022 р., м. Луцьк) /уклад. : Н. А. Поліщук, В. В. Камінська. Луцьк : Волинський ІІПО, 2022. С. 67-74.

9. Іванашко О., Самолюк О. Психологічні особливості професійної підготовки особистості майбутнього психолога в сфері спеціальної освіти. Соціальна адаптація особистості в сучасному суспільстві, ортобіоз та паліативна допомога із циклу: Психологічні складові сталого розвитку суспільства: пошук психологічного обґрунтування на виклики сучасності : матеріали VIII Наук.-практ. інтернет-конф. (з міжнар.участ.) (10-12 грудня. 2021 р.) = Materials of VIII-th Scientific and Practical Internet Conference (with international participation) (December 10-12, 2021) / за заг. ред. Я.О. Гошовського, Ж.П. Вірної, Д.Т. Гошовської, Н. К. Вічалковської, О.Є. Іванашко. Луцьк : ПП Іванюк В. П, 2021. С. 145-149.
10. Інноваційні підходи до психолого-педагогічного супроводу інклюзивної освіти : навчально-наочний посібник / Укладачі: Я.О. Гошовський, О.Є. Іванашко, Д.Т. Гошовська, Н.К. Вічалковська. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2019. – 270 с.
11. Дем'яненко Н. М. Система тьюторства: актуалізація ретродосвіду Великої Британії. Зб. наук. праць Полтавського держ. пед. ун-ту імені В. Г. Короленка. Полтава, 2006. Вип. № 6 (57). С. 72–75. (Серія «Педагогічні науки»).
12. Дем'яненко Н. М. Історичні витoki і сучасна модифікація тьюторства у вищій школі України. *Тематичний випуск "Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології"*. 2007. №2 (дод. 1). Т. 1. С. 30-33.
13. Дем'яненко Н. М. Система тьюторства: актуалізація ретродосвіду Великої Британії для вищої школи України. *Пед. науки*. 2007. Вип. 3.
14. Дем'яненко Н. М. Тьюторство – технологія супроводу особистісно-професійного розвитку здобувач освіти. *Історико-педагогічні студії: наук. часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2008. Вип 2. С. 106–116.
15. Дем'яненко Н. М. Тьюторство і тьюторська технологія: навчальна програма : навч.-метод. комплекс фахової підготовки магістрів галузі знань «Освіта». Київ, 2017. Ч. II. С. 160–179.
16. Дем'яненко Н. М. Тьюторство у вищій школі: від концептуального обґрунтування до впровадження. *Освіта*. 2016. № 13–14 (5708-5709). С. 6.
17. Дем'яненко Н. М. Тьюторські технології у вищій школі України. *Постметодика*. 2007. № 6 (77). С. 15–18.
18. Жовтоніжко І. М., Бабакішієва Є. Н. Деякі відмінності використання тьюторської діяльності в системі дистанційної освіти. *Педагогіка: традиції та інновації*. 2017. С. 159–163.
19. Кухаренко В. М. Модель тьютора у дистанційному та змішаному навчанні [Електронний ресурс]. Адаптивні технології управління навчанням (ATL–2018) : матеріали 4-ї Міжнар. конф., 24–26 жовт. 2018 р. / В. Ю. Биков [та ін.]. Одеса, 2018. С. 7–10. Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51967> (дата звернення: 30.04.2021).
20. Кухаренко В. М. Тьютор як одна з визначальних осіб системи дистанційного навчання [Електронний ресурс] / В. М. Кухаренко, Н. Є. Твердохлебова, О. В. Рибалко // Сучасні проблеми науки та освіти : матеріали 4-ї міжнар. міждисциплінар. наук.-практ. конф., 1–10 трав. 2003 р., м. Ялта. – Харків, 2003. – С. 237. – Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/30042> (дата звернення: 30.04.2021). – Назва з екрана.
21. Лукіна Т. О. Тьютор. Енциклопедія освіти / гол. ред. акад. В. Г. Кремень. Київ, 2008.
22. Миронова С. П. Командний підхід до психолого-педагогічного супроводу дітей з вадами психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти [Електронний ресурс] / С. П. Миронова. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. Луганськ, 2011. № 14(3). С. 108–112. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2011_14\(3\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2011_14(3)_22) (дата звернення: 05.05.2021).
23. Овчаренко І. В. Психологічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі [Електронний ресурс]. Таврійський вісник освіти. 2017. № 1. С.

- 249–254. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2017_1_42 (дата звернення: 05.05.2021).
24. Осадча К. П. Огляд зарубіжного досвіду формування тьюторської компетентності [Електронний ресурс]. Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці : матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Вінниця, 2017. С. 188–191. Режим доступу: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1365>
25. Осадча К. П. Організація підготовки тьюторів у Сполучених Штатах Америки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/7767/> (дата звернення: 13.04.2021).
26. Підбуцька Н. В. Куратор у навчально-виховному процесі ВНЗ. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2011. №27. С. 450-454.
27. Сак Т. Психологічний супровід учнів із затримкою психічного розвитку в інклюзивному класі (діагностичний напрям) Дефектологія. 2009. № 1. С. 16–19.
28. Сухіна І. В. Родинний супровід дітей раннього віку з розладами аутичного спектру: шляхи реалізації [Електронний ресурс]. Актуальні питання корекційної освіти зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2017. Вип. 9(1). С. 243–250. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2017_9\(1\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2017_9(1)_25) (дата звернення: 05.05.2021).
29. Цюпак І. М. Тьютор і вихователь : порівняльний контекст [Електронний ресурс] / І. М. Цюпак // ADVANCES OF SCIENCE : Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, (Kyiv, 28 September 2018) / Editors prof. L. N. Katjuhin, I. A. Salov, I. S. Danilova, N. S. Burina. – Electron. txt. d. (1 файл 18,7 MB). – Czech Republic, Karlovy Vary ; Ukraine, Kyiv, 2018. – С. 362–366. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/7635> (дата звернення: 13.04.2021).
30. Чеботарьов О. М., Гузенко О. М., Рахлицька О. М. Елективні курси та їх роль в профільному навчанні : метод. вказівки для здобувач освіти III курсу ф-ту хімії та фармації спеціальності 014 «Середня освіта (Хімія)». Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 42 с.
31. Швець Т. Е. Тьюторські практики індивідуалізації: досвід українських та польських шкіл [Електронний ресурс]. Історико-педагогічні студії : наук. часоп. / голов. ред. Н. М. Дем'яненко. Київ, 2018. Вип. 11/12 : V Морозівські читання в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова, 18–19 жовт. 2018. С. 12–20. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/33369>

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
5. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
6. <http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарные науки.
7. <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=20>
8. <http://onu.edu.ua>
9. Портал Prometheus